

Scholia Graeca in Aeschylum quae exstant omnia. Pars II. Fasc. 2. *Scholia in Septem adversus Thebas continens*. Edidit Ole Langwitz Smith. BSB Teubner. Leipzig 1982. Σελ. xxix+423.

Ὁ γνωστός διὰ τὰς ρηξικελεύθους μελέτας του ἐπὶ τῆς χειρογράφου παραδόσεως τοῦ Αἰσχύλου, Καθηγητῆς Ole L. Smith (πβ. κυρίως τὸ ἔργον του *Studies in the Scholia on Aeschylus. I. The Recensions of Demetrius Triclinius*. Leiden 1975) πρὸ ἐτῶν ἐξέδωκε, διὰ τῶν ἐκδόσεων τοῦ οἴκου Teubner τῆς Λιψίας, τὸν πρῶτον ἐκ σειρᾶς τόμων περιέχοντα τὰ ἑλληνικὰ σχόλια εἰς τέσσαρας τραγωδίας τοῦ Αἰσχύλου, τὸν «Ἀγαμέμνονα», τὰς «Χοηφόρους», τὰς «Εὐμενίδας» καὶ τὰς «Ἰκέτιδας» (**Scholia Graeca in Aeschylum quae exstant omnia**. Pars I. *Scholia in Agamemnonem, Choephoros, Eumenides, Supplices continens*, Leipzig 1976). Τὴν ἔκδοσιν ἐκείνην εἶχομεν καὶ ἡμεῖς ἀλλαγῆς χαιρετίσει ὡς τὴν πληρεστέραν καὶ ἐγκυροτέραν τῶν μέχρι σήμερον ἐκδόσεων σχολίων εἰς τὸ ἔργον τοῦ Αἰσχύλου (*Ἀρχαιογνωσία* 1 (1980), 196-197). Ἔρχεται νῦν ὁ αὐτὸς ἐκδότης καὶ διὰ νέου διπλασίου εἰς ὄγκον ἐκδίδει κατὰ τὸν αὐτὸν ἀπηκριβωμένον καὶ ἐξαντλητικὸν τρόπον τὰ εἰς τοὺς «Ἐπτά ἐπὶ Θήβας» ἑλληνικὰ σχόλια. Τὰ τῆς προκειμένης ἐκδόσεως ἐκθέτει ὁ ἐκδότης εἰς τὸν Πρόλογον (Praefatio, σσ. v-xxiii): παρατίθενται ἐν εἰδει καταλόγου οἱ χρησιμοποιηθέντες εἰς τὴν ἔκδοσιν πολυάριθμοι (τεσσαράκοντα καὶ τέσσαρες τὸν ἀριθμὸν) κώδικες, τοῦ 13. ἢ τοῦ 14. κατὰ τὸ πλείστον αἰῶνος, ἐξαιρουμένου τοῦ περιφήμου κώδικος 32,9 τῆς Φλωρεντίας (τοῦ **M**), τοῦ δεκάτου πιθανὸν αἰῶνος. Οἱ κώδικες οὗτοι κατατάσσονται εἰς ἑξ ὀμάδας, ἐκάστη τῶν ὁποίων (ὡς πειστικώτατα ἀποφαίνεται ὁ ἐκδότης) ἀνήκει καὶ εἰς ἄλλην recensio. Συγκεκριμένως πρόκειται περὶ (α) τῆς *recensio Medicea*, περιλαμβανοῦσης τοὺς κώδικας **M** τῆς Φλωρεντίας καὶ **I** τῶν Ἰβήρων· (β) τῆς *recensio A*, ἀποδιδομένης εἰς τὸν Ἰωάννην Τζέτζην καὶ περιλαμβανοῦσης μικροτέρας ὀμάδας κωδίκων, οἷον τῶν **B H**, τῶν **P Pd Sj**, τῶν **C Nd Xa**, καὶ ἄλλας· (γ) τῆς *recensio Thomana*, ἀποδιδομένης εἰς τὸν Θωμᾶν Μάγιστρον καὶ περιλαμβανοῦσης κώδικας οἷοι καὶ οἱ **F Fd K Le**· (ε) τῶν δύο *recensiones*, τῆς *prototricliniana* καὶ τῆς *Tricliniana*, ἀντιπροσωπευμένων ὑπὸ τῶν κωδίκων **F** καὶ **T**· καὶ (ς) τῶν *recensiones posttriclinianes* ἀποδιδομένων εἰς τὸν Καρβούνην καὶ περιλαμβανοῦσάν τοὺς κώδικας **A²** καὶ **Ξa**. Τὰς *recensiones* αὐτὰς ὁ νέος ἐκδότης σπουδάζει ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐστηρῶς καθωρισμένων κριτηρίων καταστρώνει τὸ κείμενον. Τὴν ratio τῆς ἐκδόσεως ἐξηγεῖ ἐν συντομίᾳ περὶ τὸ τέλος τοῦ «Προλόγου» (σσ. xxi-xxiii). Ἀκολουθεῖ (σσ. 1-423) τὸ κείμενον τῶν σχολίων, προτασομένων ἑξ ὕποθέσεων ἐκ διαφόρων κωδίκων. Ἡ κατάταξις τῶν σχολίων τοῦ παρόντος τόμου διαφέρει τῆς τοῦ πρώτου τόμου· ἐκεῖ ὁ ἐκδότης εἶχε διαθέσει τὰ σχόλια κατὰ διακεκριμένας ἀλλήλων ὀμάδας (*scholia vetera*, *scholia prototricliniana*, *Demetrii Triclinii scholia*), νῦν ὁμοῦς συνεκδίδει αὐτὰ ἐν συνεχείᾳ καὶ ἄνευ διαιρέσεως. Διὰ τῆς υἰοθετηθείσης μεθόδου διευκολύεται σημαντικῶς ἡ μελέτη τοῦ κειμένου.

Συγχαίρομεν τὸν ἐκδότην, Καθηγητὴν κ. Smith διὰ τὴν λαμπρὰν αὐτὴν ἔκδοσιν τῶν ἑλληνικῶν σχολίων εἰς τὸν Αἰσχύλου, ἔργον (διὰ τοὺς γνωρίζοντας τὰ πράγματα) ἄκρως ἐπιμοχθον καὶ ἐλάχιστα τερπνόν, καὶ εὐχόμεθα νὰ μὴ βραδύνη ἡ ἔκδοσις καὶ τρίτου τόμου μὲ τὰ σχόλια εἰς τὰς λοιπὰς τραγωδίας τοῦ πρώτου τῶν τραγικῶν.

Γ. Α. Χριστοδούλου